

Jeugdbeleidsplan Protestantse Gemeente Steenwijk 2013-2018

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en doel
2. Missie en visie
3. Huidige situatie
4. Sterkte en zwakte analyse
5. Over vijf jaar...
6. Hoofdlijnen voor het Jeugdwerk van de PG Steenwijk tot 2018
7. Hoe verder?

1. Aanleiding voor en doel van het beleidsplan

In 2011 is door de Federatiekerkenraad van onze gemeente besloten om een Jongerenpastor aan te stellen voor een periode van vier jaar. Een van de taken van de jongerenpastor is om samen met de werkgroep Jeugd een beleidsplan op te stellen, zodat er een lijn is in het jeugdwerk binnen onze gemeente. Een duidelijk kader met een visie waar we naar toe willen, wat de mogelijkheden zijn, waar beperkingen liggen en met keuzes. Ook wanneer anderen de taak van huidige werkgroepleden of andere jeugdwerkvolwassenen en de Jongerenpastor overnemen is duidelijk wat er moet gebeuren.

De commissie bestaat uit de jongerenpastor, Marijn Rohaan, twee leden van de werkgroep Jeugd, Dolf van Dijk en Marjoke Eikelenboom en twee andere leden: Jan Kruithof als kerkrentmeester en deskundig op het gebied van beleidsvorming en Brigitte ter Horst als jonge ouder.

De beleidsplancommissie heeft gekozen voor toekomstvisie en beleid op hoofdlijnen.

Naast dit beleidsplan is een handboek ontwikkeld waarin andere onderwerpen aan bod komen, zoals de organisatie, vrijwilligersbeleid, communicatiebeleid, veiligheidsaspecten, et cetera. Dat handboek is nog niet af en zal nog verder moeten worden ontwikkeld en blijvend worden beheerd.

Er zal jaarlijks een speciale vergadering van de werkgroep Jeugd besteed moeten worden aan het activiteitenplan gebaseerd op het beleidsplan (inclusief de begroting). Daarnaast moet in de komende jaren ook het beleidsplan geëvalueerd worden. Omdat dit het eerste jeugdbeleidsplan is verwachten we dat door ermee te werken nieuwe inzichten kunnen ontstaan. Dit beleidsplan is niet statisch, maar dynamisch. Ouders, jeugdwerkvolwassenen en kerkenraadsleden moeten zich hierin herkennen.

Mochten zich ontwikkelingen voordoen die van belang zijn voor het jeugdwerk in onze gemeente of kansen aandienen die niet geheel passen binnen de visie van ons jeugdwerk dan mag een beleidsplan niet de reden zijn om er niet op in te gaan. In dat geval kan de werkgroep Jeugd besluiten het beleidsplan aan te passen, of een activiteit in een jaarlijkse activiteitenplanning op te nemen.

2. Visie en missie

Visie

Het jeugdwerk in onze gemeente inspireert kinderen en jongeren om de liefde van God voor henzelf en de ander te ontdekken.

Missie

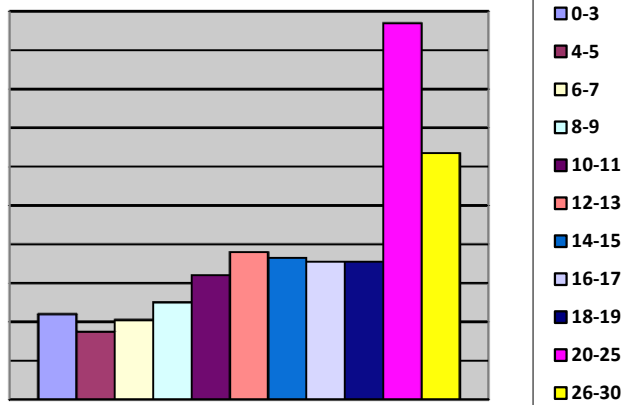
We willen jongeren laten ervaren wie ze zijn in relatie tot God, zichzelf, de ander en de wereld.

3. Huidige situatie

3.1 Overzicht aantal jongeren die ingeschreven staan bij de kerk

In de Protestantse gemeente Steenwijk zijn er op 1 juli 2012 ca. 850 jeugdleden in de leeftijd van 0 tot en met 30 jaar. Uitgesplitst naar de verschillende leeftijdscategorieën is de verdeling als volgt:

Leeftijd	Aantal
1. 0-3 jaar	44
2. 4-5 jaar	35
3. 6-7 jaar	41
4. 8-9 jaar	50
5. 10-11 jaar	64
6. 12-13 jaar	76
7. 14-15 jaar	73
8. 16-17 jaar	71
9. 18-19 jaar	71
10. 20-25 jaar	194
11. 26-30 jaar	127
Totaal	846

De aanwas aan de onderkant van de leeftijdspiramide wordt geleidelijk aan kleiner. Dit is een trend die in de burgerlijke gemeente Steenwijk ook te herkennen is.

3.2 Aantal deelnemers per activiteit

Oppasdienst	3
Krabbeldienst	40 kinderen, 100 mensen
School-kerk-gezinsdienst	600 mensen?
Kinderkerstfeest	65+
Jeugddiensten	Meer ouderen dan jongeren
Kindernevendienst	10-15
Club basisschool groep 5 & 6	8
Club basisschool groep 7 & 8	8
Club Voortgezet onderwijs	15
Overstapdienst	10
Brug en tienerdienst	25
Startzondag	30 kinderen
Basiscatechese	12
Provider	56
Geloofscursus voor beginners 16+	1
Geloofscursus voor gevorderden 18 +	8
17 + groep	8
Rond de 20	5
Jongeren groothuisbezoek	0
Zin in film	15
Jonge gezinnendag	11 gezinnen, 75 personen

4. Sterke en zwakke punten van de werkgroep Jeugd

Door het doen van evaluaties heeft de beleidsplancommissie zicht gekregen op het functioneren van het jeugdwerk van de Werkgroep Jeugd. Vervolgens is gesproken over de sterke en zwakke kanten daarvan, met de volgende uitkomst:

Het kerkelijk jeugdwerk wordt gesteld voor een grote uitdaging: de behoeften van jongeren en jonge gezinnen en de maatschappij veranderen snel. Het al dan niet inspelen op die veranderingen bepaalt het succes van het jeugdwerk in het bereiken van de kinderen en jongeren. We signaleren een aantal belemmeringen die kinderen en jongeren verhinderen om deel te nemen aan jeugdwerkactiviteiten.

Zo is het voor jongeren niet goed duidelijk wat het eigene is wat de kerk te bieden heeft. Het ontbreekt de kerk aan een **duidelijk gezicht**, aan een herkenbare identiteit. Hiermee wordt niet een evangelisch geluid o.i.d bedoeld, maar een besef dat kerkzijn gaat over God, geloof, en de manier waarop we menszijn. Dát is de meerwaarde en het eigene van kerk. Jongeren hebben behoefte aan heldere communicatie hierover, aan een boodschap met inhoud. Zonder deze herkenbare inhoud ontbreekt de toegevoegde waarde. Het helder communiceren van het doel van activiteiten is daarom van groot belang, ook naar ouders toe. (Is een activiteit enkel bedoeld voor ontmoeting, of juist voor geloofsoverdracht)

Jongeren verstaan de **geloofstaal** niet. Ze kennen de Bijbelverhalen slecht, en begrijpen nog minder van de boodschap die erin zit, en relevantie daarvan voor hun leven. Zo ervaren ze veelal weinig van de liefde van God niet zoals we die bedoelen in de visie en zijn ze moeilijk in staat om de relatie op te bouwen waar het in de missie van dit beleidsplan om gaat.

Een van de grootste belemmeringen in deze tijd is de **drukke agenda** van kinderen, jongeren en hun ouders. Jongeren zijn druk met school, projecten, sport, hobby's en uitgaan. De werkgroep Jeugd doet er goed aan in te spelen op de drukke agenda's door activiteiten te integreren.

Het is echter van even groot belang om ouders en jongeren **bewust te maken van de keuzes** die zij maken. Want hierin ligt een even groot probleem: ouders moedigen hun kinderen soms onvoldoende aan om deel te nemen aan kerkelijke activiteiten. Kerk heeft niet meer van nature een plek in het leven van mensen. Een stimulerende houding van ouders bepaalt of kinderen wel of niet, en al dan niet met enthousiasme, deelnemen aan activiteiten.

De belangrijke rol van ouders in **geloofsopvoeding** kan daarom niet overschat worden. Geloofsopvoeding vindt in de eerste plaats thuis plaats, in het gezin. Dat is de basis waarop de kerk verder bouwt, als ouders hun kinderen aanmoedigen van dat aanbod gebruik te maken. In het ondersteunen van de ouders in de geloofsopvoeding, ligt daarom een belangrijke taak voor de kerk.

Social Media bieden weliswaar nieuwe kansen om contact te onderhouden met jongeren, maar zijn daarin niet zaligmakend. Jongeren denken bovendien dat social media voldoende zijn om **elkaar te kennen**. Maar elkaar werkelijk ontmoeten gebeurt te weinig. Dat jongeren/kinderen/ouders elkaar niet spreken, vormt een grote belemmering van het gemeente zijn. Er is binnen de PG Steenwijk **weinig binding** met elkaar. In het vergroten van de onderlinge binding liggen daarom belangrijke kansen. De WG jeugd kan op dit gebied veel betekenen door het organiseren van activiteiten gericht op werkelijke ontmoeting.

Elkaar leren kennen is ook een voorwaarde voor **relationeel jeugdwerk**. Alleen vanuit de opgebouwde relatie met kinderen en jongeren kan jeugdwerk verschil kan maken, en kan geloofsoverdracht plaatsvinden. Op dit moment denkt de Werkgroep Jeugd echter nog teveel vanuit het doen van een activiteitenaanbod, en te weinig vanuit het opbouwen van relaties.

Ook de **eilandjescultuur** in de organisatie van de werkgroep Jeugd en in de kerk als geheel vormt een belemmering voor het bereiken van jongeren. Om jongeren te bereiken moet het kerkelijk jeugdwerk zichtbaar en benaderbaar zijn: niet een logge grote organisatie zijn, maar flexibel zijn en dicht bij de jeugd staan. Korte lijntjes en een snelle besluitvorming zijn daarom belangrijk. Een logge organisatie haalt veel enthousiasme weg

bij vrijwilligers en vormt zo een belemmering voor de jongeren én de vrijwilligers. Ook al hebben we enthousiaste vrijwilligers!

Het **teruglopende kerkbezoek** van de ouders, kinderen en jongeren is een zorg. De “gewone” diensten worden door jongeren als saai beschouwd en er zijn teveel diensten die te lang zijn voor jongeren en jonge gezinnen. Vooral preken die niet over de leefwereld van jongeren gaan, en liederen en taal die hen niet aanspreken, maken dat de kerkdienst jongeren moeilijk kan boeien. Meer efficiëntie in de diensten en afstemming van diensten in het preekrooster zou moeten kunnen zorgen voor meer diensten die een uur tot maximaal vijf kwartier duren. Deze afstemming kan er ook toe leiden dat er minder overlap aan activiteiten plaatsvindt. Soms zijn er meerdere speciaal op de jeugd gerichte diensten en/of activiteiten zijn op dezelfde zondag of in hetzelfde weekend.

Binnen de PG Steenwijk wordt veel in **doelgroepen** gevierd: kindernevendienst, krabbeldiensten, tienerdiensten, jeugddiensten etc. Hier liggen zeker kansen, maar tegelijkertijd bedreigt dit het samen gemeente zijn: er zijn maar weinig momenten dat de kerk als geheel bijeen is en generaties met elkaar in contact komen en van elkaar kunnen leren.

Continuïteit in het jeugdwerk is van groot belang. Hiermee wordt bedoeld dat er voor elke leeftijdsgroep een aanbod is: activiteiten die op deze leeftijdsgroep zijn afgestemd. De afgelopen jaren lag de focus te veel op de leeftijdsgroep van 12 jaar en ouder. Maar elke leeftijd is belangrijk. Als er een gat valt in de leeftijdsopbouw, dan merk je dat jaren lang. We hebben daarom als WG Jeugd een **brede visie** nodig die aandacht heeft voor alle leeftijdsgroepen, en die een termijn van 5 jaar overziet.

Het is belangrijk om bestaande jeugdwerkactiviteiten kritisch onder de loep te nemen. Daarbij moeten we durven om activiteiten los te laten als dat nodig is. Het ontmoedigt om tegen heug en meug door te gaan met dezelfde activiteiten die we al jaren en soms decennia organiseren, als deze niet meer ‘werken’. Op dit moment is het aanbod eerder te groot, dan te klein. Het is beter minder aan te bieden, maar te kiezen voor kwaliteit en diepgang, dan te verzanden in een veelheid. Ontwikkelingen in het jeugdwerk gaan bovendien snel. We moeten daarom **op tijd stoppen met activiteiten en nieuwe kansen signaleren!**

Een goed **vrijwilligersbeleid** is hierin zeer belangrijk. Beleid met oog voor het aantal én de kwaliteit van de vrijwilligers. Want we hebben geen werkelijk tekort/overschot aan vrijwilligers, maar het jeugdwerk draait wel op een beperkt aantal mensen. Dat brengt de continuïteit in gevaar.

Het leggen van **contacten met andere kerken**, en het zoeken van samenwerking waar mogelijk gebeurt nog onvoldoende. Hier liggen mogelijkheden.

Tenslotte zien we kansen in het gestructureerd oppakken en aanbieden van **jeugdpastoraat**. Nu gebeurt het omzien naar jongeren en kinderen nog te ‘toevallig’.

5. Over vijf jaar...

Waar staat de WG jeugd over 5 jaar met haar jeugdwerk?

- Is de gemiddelde kerkdienst korter en efficiënter voor alle generaties.
- Wordt in het jeugdwerk duidelijk waar de kerk inhoudelijk voor staat. Bovendien begrijpen de jongeren wat bedoeld wordt met “de liefde van God” zoals in de visie staat, hoe ze die zelf kunnen ervaren en wat hun eigen rol daarbij is in de wereld en in de gemeente.
- Wordt in het jeugdwerk gedacht vanuit de relatie met de jongeren. Het activiteitsaanbod is slechts een hulpmiddel. De relatie is wederkerig: er wordt niet alleen gedacht vanuit wat de gemeente moet doen voor de jongeren, maar ook wat de jongeren kunnen betekenen voor de gemeente en ze worden actief bij de gemeente betrokken.
- Sluiten we beter aan bij wensen en behoeften van jongeren en ouders, en uiten dat in mogelijk nieuwe vormen.
- Zijn jonge ouders meer betrokken.
- Zijn jongeren meer actief in het jeugdwerk en organiseren zelf activiteiten.

- Is er minstens 1x per jaar een intergeneratieve activiteit en is er binding ontstaan tussen de verschillende generaties.
- Is er minstens 1x per jaar een diaconale activiteit en is diaconaat ingebed in het overige jeugdwerk.
- Is er een werkend systeem voor jeugdpastoraat.
- Hebben we enthousiaste vrijwilligers die weten wat er van hem/haar wordt verwacht.
- Is de gang van zaken binnen het jeugdwerk vastgelegd in een handboek.
- Is in een communicatieplan vastgelegd met welke middelen we met de jongeren/gezinnen communiceren.

6. Hoofdpijnen voor het Jeugdwerk van de PG Steenwijk tot 2018

Op basis van onze visie, missie en sterkte/zwakte analyse komt de werkgroep Jeugd tot de volgende beleidslijnen:

Vieren

Als eerste gaat onze aandacht uit naar het vieren. We gaan werken aan eigentijdse en laagdrempelige vieringen, maar we gaan wel voor inhoud. Het doel is dat kinderen en jongeren de liefde van God gaan ervaren en kunnen toepassen en de bijbel kunnen begrijpen en vertalen naar hun eigen situatie. We dragen aan bij de Werkgroep Eredienst en kerkenraad waar knelpunten voor gezinnen/jongeren liggen bij de zondagmorgendiensten en wij houden onszelf in diensten waar wij bij betrokken zijn aan onze eigen uitgangspunten. Acties in dit kader zijn:

- opstellen knelpuntenlijst
- uitgangspunten voor diensten met jongeren/gezinnen formuleren (vloeit voort uit de knelpunten)
- "buurten": wat voor ideeën kunnen we elders opdoen voor eigentijdse vieringen
- tienerdienst/KND/JDC/ Krabbeldiensten beoordelen op de aspecten van onze uitgangspunten.
- in overleg met de werkgroep Vorming en Toerusting vorm geven aan het punt "inhoud" bij de diverse catechesegroepen.

Ontmoeten

Daarnaast willen we werken aan binding. Binding tussen de jeugd (en tussen de ouders), maar ook het in contact brengen van de generaties in onze gemeente met elkaar. Het doel hiervan is jongeren en jonge gezinnen zich beter thuis te laten voelen in onze gemeente, zodat ze zich meer bij betrokken voelen bij de gemeente en daarmee ook medeverantwoordelijk voor het gemeente zijn. Acties/aandachtspunten in dit kader zijn:

- activiteiten ontwikkelen met name als vervanging voor jeugdclubs
- inzet jongeren zelf in organisatie van deze activiteiten
- diaconale acties als binding
- intergeneratieve activiteiten ontwikkelen.

Omzien

We gaan een aanpak maken voor omzien naar elkaar (pastoraat). Hiermee aan de slag gaan kan pas als er sprake is van voldoende onderling contact. De jongerenpastor en/of een predikant gaat met een jeugdwerkvolunteer enkele doen, die vervolgens in de werkgroep Jeugd worden besproken en na goedkeuring door de kerkenraad uitgevoerd

Leren

In de sterkte zwakte analyse is gesproken over de beperkte kennis van jongeren van Bijbelverhalen en het moeizaam verstaan van de geloofstaal. Het Leren is echter moeilijk mee te nemen in de plannen van de werkgroep Jeugd voor de komende jaren. Dit komt doordat de catechese de eindverantwoordelijkheid is van de werkgroep Vorming en Toerusting, en doordat de catechese wordt verzorgd door de predikanten en zich afspeelt buiten het blikveld van de werkgroep Jeugd. Er zijn op het gebied van Leren enige aandachtspunten te formuleren:

- provider valt wel onder de werkgroep Jeugd. De bemensing van Provider is zorgelijk.
- hoe gaan de predikanten om met catechesegroepen waarvoor te weinig jongeren zijn?
- Het is onduidelijk waar de eindverantwoordelijkheid voor de catechese ligt: bij de predikanten, bij de werkgroep Vorming en Toerusting, of bij de werkgroep Jeugd. Wat de werkgroep Jeugd betreft

is het overdragen van geloofskennis en de uitleg van de Bijbelverhalen aan de predikanten toevertrouwd, en ligt de organisatie daarvan bij Vorming en Toerusting. Binnen de activiteiten van de werkgroep Jeugd ligt de nadruk op het zelf ervaren en zelf doen. Hoe ziet de werkgroep Vorming en Toerusting dit?

Dienen

Diaconaat moet zijn ingebed in de verschillende jeugdwerkactiviteiten. Of dit in de praktijk voldoende gebeurt is iets wat voortdurend bewaakt moet worden. Hiervoor zijn twee jeugddiakenen aangesteld. Eén die in acties en activiteiten handen en voeten aan het dienen geeft, en één die hiervoor zitting heeft binnen de werkgroep Jeugd.

Organisatie

Het beleid zoals hier is geformuleerd geldt de werkgroep Jeugd als geheel. Iedere commissie heeft hiernaast haar eigen activiteiten, knelpunten en mogelijkheden en het staat iedere commissie vrij die zelf op te pakken.

Handboek

Binnen de beleidsplancommissie is een start gemaakt met een handboek om de organisatie te beschrijven en afspraken en procedures binnen de werkgroep vast te leggen. Dit handboek wordt afgemaakt. Daarmee wordt de werkgroep meer een eenheid, is iedereen (indien nodig ook buiten de werkgroep) beter op de hoogte van de afspraken en kunnen nieuwkomers beter worden ingewerkt. Acties:

- handboek afronden.
- beheerder aanstellen. Beheerder kan de secretaris zijn. Iedere commissie en/of taakgroep moet zijn eigen deel bijdragen aan het handboek. De werkgroep stelt uiteindelijk in een vergadering de inhoud van het handboek vast.

Jeugdwerkvolunteers

Wij gaan werken aan het vrijwilligersbeleid. Jeugdwerkvolunteers moeten met plezier een bijdrage kunnen leveren binnen hun mogelijkheden aan ons jeugdwerk. Ook willen we betrokkenheid creëren bij ouders en andere gemeenteleden en gaan we eigen jongeren en ouders benaderen als vrijwilliger. Mogelijke acties:

- jaarlijkse eindseizoensborrel (daar is in 2012 al een start mee gemaakt)
- gebruik van de startzondag voor het leggen en onderhouden van contacten
- contact leggen met jonge ouders om te bespreken hoe we betrokkenheid kunnen bevorderen
- Ouders en jongeren persoonlijk vragen als vrijwilliger, bijvoorbeeld aan de hand van een lijst met taken
- Lijst met taken maken en op basis daarvan ouders/gemeenteleden benaderen

Communicatie

Communicatiebeleid: gebruik van moderne middelen (en de ontwikkelingen hierin volgen). Bij voorkeur op te zetten door de jongeren en (jonge) ouders. Door eigentijdse communicatie voelen jongeren zich meer thuis in de kerk, en worden ze beter op de hoogte gehouden van de activiteiten van onze werkgroep.

7. Hoe verder?

Dit beleidsplan zal worden geaccordeerd door de werkgroep Jeugd in het najaar van 2013 en vervolgens besproken door de kerkenraad. Daarna is het het uitgangspunt voor de jaarplannen tot 2018. In het najaar van ieder kalenderjaar zal op basis van het beleidsplan een jaarplan en een begroting worden gemaakt voor de werkgroep. Blijkt uit de jaarlijkse bespreking dat het beleidsplan niet meer actueel is dan kan besloten worden het plan aan te passen, afhankelijk van de situatie in zijn geheel of gedeeltelijk. Het is aan de werkgroep Jeugd om te bepalen op welke wijze dat moet gebeuren.

Om het draagvlak voor het beleidsplan te vergroten zal er een speciale gemeenteavond worden gehouden om het plan te presenteren aan ouders en andere belangstellende gemeenteleden.

Verder zal er een flyer of folder komen met een korte versie van het beleidsplan. Doel daarvan is om de folder mee te kunnen aan nieuwe gemeenteleden en/of nieuwe jeugdwerkvolunteers zodat iedereen weet waar de werkgroep Jeugd in de gemeente voor staat.